

Entrevista

Jaume Bartumeu, president del grup parlamentari mixt

“L'efecte de l'obertura és totalment imperceptible en el mercat laboral”

El president del grup parlamentari mixt i líder de Socialdemocràcia i Progrés (SDP), Jaume Bartumeu, considera que els quatre anys de govern d'Antoni Martí han deixat el país “en una situació econòmica molt més delicada que la que va trobar”. Bartumeu afirma que “l'efecte de l'obertura econòmica és totalment imperceptible en el mercat laboral i la generació de feina, i fins i tot en la creació d'empreses”.

Julia Rodríguez
ANDORRA LA VELLA

¿Com veu SDP el resultat per al país d'aquests quatre anys de majoria absoluta de DA?

Crec que després de quatre anys d'aquesta majoria de 22 consellers sobre 28, el senyor Antoni Martí deixa el país en una situació econòmica molt més delicada que la que va trobar i, a més, deixa l'escenari legislatiu amb nombroses llacunes. Una majoria de 22 consellers sobre 28 no té excusa per no haver resolt la qüestió important, des del punt de vista institucional i també financer i tributari, de la delimitació i l'aclariment de les competències amb els comuns. No té excusa haver fet molt soroll i no haver trobat cap camí per continuar la reforma de la funció pública que nosaltres havíem deixat iniciada el 2011.

I tampoc té excusa no haver aconseguit redreçar la situació econòmica amb diverses mesures que permetessin poder posar una mena d'aturada a la desocupació. Totes les demostracions d'optimisme que el senyor Antoni Martí va presentar al seu discurs del 31 de desembre queden desmentides si analitzem les xifres de les estadístiques públiques. Dissortadament, en els seus quatre anys de mandat ha baixat globalment un 10% el nombre d'assalariats i també més del 10% el nivell salarial, per exemple. Tot plegat ens deixa una situació que jo he qualificat de dramàtica.

DA afirma que el gran projecte de la legislatura ha estat l'obertura econòmica...

L'efecte de l'obertura econòmica és totalment imperceptible en el mercat laboral i la generació de feina, i fins i tot en la creació d'empreses noves. Tot això és fum ja que perquè hi hagi inversions fan falta altres coses que el Govern no ha sabut

enllestir, com és que hi hagi un marc legislatiu especialment en l'àmbit tributari que sigui estable i que hi hagi seguretat jurídica. I en lloc d'això hi ha hagut un desgavell de lleis que acabades d'aprovar s'han de tornar a modificar, com en el cas de l'IGI i l'IRPF.

Tot això no és seriós i el que fa és complicar la inversió. A més, l'endarreriment en la definició global del nostre marc tributari ha fet que encara no tinguem convenis per impedir la doble imposició en aplicació, i per això els inversors espanyols i francesos no tenen un especial interès per invertir a Andorra si no està resolta aquesta qüestió d'imposició internacional. Per tant, DA i el seu candidat poden fer els discursos que vulguin,

però dissortadament l'obertura econòmica no ha portat fruits positius.

Però ja hi ha indicadors econòmics més positius...

Amb les estadístiques veiem que estem al nivell del 2011, tot i que amb més precarietat laboral. Les importacions s'han recuperat mínimament, i no hi ha generació de nova activitat econòmica sinó que estem aguantant les patacades i, d'alguna manera, com dic, al nivell que hi havia quan ells van entrar a governar.

¿Però què es podria haver fet per impulsar l'economia?

S'ha d'acabar el marc legislatiu i hi ha d'haver un compromís de seguretat jurídica perquè

si no no tindrem creació d'empreses noves. En segon lloc, s'ha d'anar a fons a aconseguir un bon acord d'associació amb la Unió Europea que permeti als empresaris i professionals andorranos treballar als països de la UE sense estar sotmesos a càstigs tributaris o fiscals. I també el que hauríem d'aconseguir és un compromís d'anar cap a una estabilitat en els nivells d'imposició. Nosaltres entenem que la pressió fiscal no hauria d'augmentar.

El Govern destaca la reducció en l'últim any del nombre d'aturats...

¿I per què amaguen la quantitat de persones assalariades que no són a les llistes d'ocupació perquè han marxat d'An-

dorra? Que ho posin a l'estadística i veurem com una vegada més el senyor Antoni Martí ens intenta enganyar. Si aquest 10% d'assalariats que no són a Andorra hi fossin, potser hi hauria 3.000 persones a la llista de desocupats.

En qüestions com l'IRPF i l'acord d'associació amb la UE, DA ha acabat fent el que preconitzen vostès...

Crec que quan fas convençut una proposta política en positiu i de cara al futur, com és la reforma tributària per homologar-nos a les economies del nostre entorn, ho fas millor que si ho fas obligat i sense tenir-ho al programa, que és el que li ha passat a DA. I això també val pel que fa a les relacions amb Europa. És veritat que en les relacions econòmiques exteriors estan seguint la línia que nosaltres vam traçar, però ho fan obligats perquè en arribar a la responsabilitat de governar van descobrir alguns aspectes que desconeixien o no havien valorat prou bé.

¿Quina és la postura d'SDP en relació a la negociació de l'acord d'associació amb la UE?

La nostra posició és de comoditat perquè anem cap a la negociació d'un acord d'associació, que havia estat la nostra proposta des de l'any 2005. I a l'altre costat de la balança podem posar-hi la incomoditat d'aquells que defensaven un altre tipus d'aproximació a la UE. Nosaltres estem convençuts que aquí ens hi juguem el futur i que aquesta és la solució perquè Andorra consolidi una bona economia que sigui sostenible i els llocs de treball de les futures generacions.

Aquesta propera campanya electoral l'encararem més que mai amb la voluntat de parlar clar i de no enganyar la ciuta-

dania, cosa que serà un fet diferencial en relació a altres forces polítiques. I per això ja diem avui que el marge de negociació d'un acord com aquest és estret perquè està delimitat pel mandat que hagi rebut la Comissió Europea del Consell de Ministres de la UE i pels informes que ja són públics dels anys 2012 i 2013 de Brussel·les, i que diuen clarament que si ens volem acostar al gran mercat interior de la UE hem d'assumir l'anomenat cabal comunitari, demanant una sèrie d'adaptacions.

L'altra pota cabdal per al futur econòmic del país són els CDI...

Nosaltres no descobrim ara la necessitat de fer convenis per impedir la doble imposició, perquè ja vam negociar el 2009 i 2010 acords d'intercanvi d'informació fiscal a la demanda, i pràcticament tots inclouen una clàusula sobre el compromís de negociar un conveni d'aquest tipus, una vegada acabat el marc fiscal.

Els CDI són indispensables per poder comerciar i treballar lliurement amb els països del nostre entorn; el que vulgui tancar-se al país com una mena de *fuerte apache* haurà de dir que no vol acord amb la UE ni CDI. Tot i així, mentrestant hi ha d'haver el pacte intern de no augmentar la pressió fiscal i no modificar constantment la legislació tributària, perquè si no no aconseguirem que vingui molta més inversió a Andorra.

¿Andorra està preparada per avançar també en l'àmbit de l'intercanvi d'informació fiscal, de tal manera que sigui automàtic a partir del 2018, com vol l'OCDE?

En la qüestió de l'intercanvi d'informació fiscal a la demanda el que he trobat a faltar en alguns moments en aquesta legislatura és una defensa més ferma i valenta de tota la tasca que va començar Andorra el 2009 sota el nostre Govern, i que s'ha continuat, d'adaptar la normativa andorrana als estàndards internacionals en matèria de transparència en l'activitat financera.

Crec que en determinats moments calia sortir a defensar a Madrid, París i Brussel·les tota la feina que havia estat fent Andorra, i això sembla que s'ha fet amb una excessiva timidesa. Per exemple, crec que quan el cap de Govern s'entrevista a La Moncloa amb el president del Govern espanyol no ha de sortir per la porta del darrere fugint de la premsa, sinó que ha de comparèixer i defensar el que està fent Andorra, no només perquè és necessari de-

“Penso continuar fent política a SDP mentre la salut m’ho permeti i els companys em deixin”

¿Com pot afectar el resultat electoral la divisió socialdemòcrata?

No hi ha registre de patents i marques de la socialdemocràcia ni ningú que es pugui atribuir la propietat d'uns valors ni de les idees. Nosaltres estem al centreesquerra, com sempre hem estat, i no ens hem mogut de lloc. Ens va semblar que el PS s'estava escorant cap a postures radicals, d'una esquerra que nosaltres entenem que no es correspon amb la manera de fer d'aquest país. I per això, entre altres coses, hi va haver l'escissió. A partir d'aquí nosaltres defensarem uns valors i explicarem quina és l'Andorra que volem, amb un programa que s'aguanta en dotze punts per un país millor, i serà la ciutadania la que decidirà. Els adversaris no són els antics companys d'alguns de nosaltres.

¿Serà finalment vostè el candidat a cap de Govern d'SDP?

El que faré ja fa mesos que ho tinc decidit. Serà al consell nacional d'SDP posterior a l'anunci de les eleccions per part del cap de Govern on explicaré la meua posició. En tot cas, no crec que el que jo faci sigui transcendental per a la força política en què treballa i treballaré durant les eleccions. El que sí que puc deixar clar és que estaré a la campanya d'SDP d'una manera molt activa amb independència de quin sigui el lloc, si és que en tinc algun, a les llistes.

Alguns estan entestats a retirar-lo de la política. ¿Com analitza aquest fet?

Fent broma, potser hi ha un component psicològic, però penso que hi ha persones que s'ho haurien de fer mirar des d'un àmbit més aviat clínic que no pas polític. Dit això, li diré que tinc una manera de fer i una personalitat que, com totes, té avantatges i inconvenients, i

crec que un polític que passi per la política fent d'estaquirot, és a dir sense aixecar passions ni a favor ni en contra, no crec que sigui un bon polític. Però en tot cas, respecte als que em volen jubilar, s'hauran d'esperar perquè penso continuar fent política a SDP mentre la salut m'ho permeti i els companys em deixin.

A més, tot just he fet 60 anys i no crec que aquesta sigui l'edat de la jubilació en política i només li puc dir, sense buscar comparacions amb una persona que admiro profundament, que quan François Mitterrand va arribar a la presidència de la República francesa era més gran que jo i em sembla que va fer dos mandats molt bons per a França i també per a Andorra. En tot cas, és bastant llastimós que s'hagin d'articular polítiques com la del 2011 de tots units contra el Bartumeu. Deu ser que faig un respecte extraordinari a determinats sectors que saben que a mi no em poden doblegar.

¿Pot afectar negativament al resultat d'SDP el pacte de Miquel Alís amb els liberals?

Crec que és més aviat negatiu perquè ha optat per una via política que em sembla profundament equivocada des del punt de vista estratègic i perquè està en contradicció amb tota una trajectòria política de qui ho ha decidit lliurement. Dit això, tothom és lliure d'agafar els camins polítics que consideri.

¿Què li sembla el pacte de Rosa Ferrer amb els demòcrates?

A diferència de la situació d'Encamp, la relació de la cònsol major d'Andorra la Vella amb l'actual cap de Govern ve de lluny i per tant això és menys noticable. Ells sabran si això els fa una gran aportació. En una primera anàlisi dins d'Andorra la Vella jo diria que més aviat resta que no pas suma.

defensar-ho sinó perquè, a més, és totalment defensable.

DA diuen que han abordat amb valentia algunes reformes, però que necessiten quatre anys més per fer-ne d'altres...

Nosaltres vam tenir una opció tancada, absolutament hostil i dedicada a posar bastons a les rodes, en què hi havia almenys cinc consellers que avui estan al grup parlamentari de DA. I malgrat això vam tirar endavant la legislació sobre els impostos de societats i d'activitat econòmica, i vam treure Andorra de la llista de paradisos fiscals, i només amb 14 consellers. Ara resulta que amb una majoria de 22 consellers, que permet fer tot el que es consideri que s'ha de fer, ens diuen que han estat molt valents però que la feina no l'han fet.

No han pogut arreglar el dossier, perquè cremava i feia perdre vots, de les competències i la distribució dels ingressos amb els comuns, ni la reforma de la funció pública, perquè també els faria perdre vots... Senzillament, jo trobo tot això una enganyifa.

¿Crec que es pot repetir la majoria tan gran de DA?

Crec que aquesta majoria absoluta dels demòcrates segurament no serà reconduïble en les properes eleccions, perquè una part molt important d'aquells que es van aplegar a DA sota el programa únic de fer-me fora de l'edifici administratiu, una vegada complert el programa mínim, s'han començat a barallar per la qüestió fiscal o per l'acostament a Europa. Crec que el ressorgiment dels liberals li suposarà a DA una baixa molt important, que ja es veurà fins a on arribarà, del seu suport electoral.

Vostè s'ha mostrat a favor d'un pacte, si fa falta, per un Govern progressista...

En un escenari en què no hi hagi una majoria absoluta, si SDP està en situació de poder influir cap a una política més progressista, i això vol dir participar en una coalició, nosaltres hi serem. També he de dir, però, que en l'escenari actual tot això és complicat perquè DA ha hagut d'aplicar determinades polítiques perquè són polítiques d'Estat però no ho ha fet amb un gran convenciment. Amb això vull dir que DA és un moviment prou heterogeni per poder-hi retrobar persones que estan molt més en la línia del que diu Liberals d'Andorra que d'una política progressista. Per tant, hem de veure com queden les forces en el futur arc parlamentari.